

КЛАСИЧНА МОДЕЛЬ ФІНАНСОВОЇ САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА ТА ПЕРЕВАГИ ДОСУДОВОЇ САНАЦІЇ

CLASSICAL MODEL OF FINANCIAL SANITATION OF THE ENTERPRISE AND THE BENEFITS OF A READY SATISFACTION

УДК 334.711

Шарова С.В.

к.е.н., доцент

Запорізький національний технічний
університет

Тарасюк Н.Ю.

студент

Запорізький національний технічний
університет

У статті визначено поняття санації підприємства. Розглянуто основні заходи щодо запобігання банкрутству підприємства. Досліджено класичну модель санації підприємства. Розглянуто основні переваги досудової санації підприємства. Проаналізовано роль санаційних заходів, спрямованих на запобігання банкрутству підприємства та відновлення його фінансової стійкості

Ключові слова: підприємство, санація, банкрутство, класична модель санації підприємства, досудові санації.

В статье определено понятие санации предприятия. Рассмотрены основные мероприятия по предотвращению банкротства предприятия. Исследована классическая модель санации предприятия. Рассмотрены основные преимущества досудебной санации предприятия. Проанализирована роль

санационных мероприятий, направленных на предотвращение банкротства предприятия и восстановление его финансовой устойчивости.

Ключевые слова: предприятие, санация, банкротство, классическая модель санации предприятия, досудебные санации.

The article defines the concept of sanation of the enterprise. The main measures to prevent bankruptcy of the enterprise are considered. The classical model of sanation of the enterprise is investigated. The main advantages of pre-trial sanation of the enterprise are considered. The role of sanitation measures aimed at preventing bankruptcy of the enterprise and restoration of its financial stability is analyzed.

Key words: enterprise, sanation, bankruptcy, classical model of sanation of enterprise, pre-judicial sanation.

Постановка проблеми. Недосконалість законодавчо закріпленого механізму оздоровлення суб'єктів господарювання та відсутність практичного досвіду успішного проведення санації породжують необхідність детального її вивчення як інструмента оздоровлення їх функціонування. У зв'язку із цим виникає необхідність більш детального розгляду досудової санації підприємства для своєчасного оздоровлення підприємства до прийняття господарським судом рішення про банкрутство.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Вивчення питання про санації підприємства займалися багато вчених: О.О. Терещенко, К.В. Багацька, Г.В. Булкот, О.В. Маковоз, Л.І. Лаглова, К.А. Мараховська, О.В. Панасенко, В.В. Цурик, Є.М. Андрущак, І.М. Зеліско, Т.М. Білоконь, І.Й. Пікулс, М.І. Титов.

Аналіз літературних джерел показав, що дослідження методики проведення санаційних заходів підприємства залишається актуальним питанням. Серед фахівців відсутня єдина думка щодо трактування поняття санації. Наявність низки нерегульованих питань зумовлює потребу формування загальної концепції управління санацією підприємства, великого значення також набуває вивчення досудової санації.

Постановка завдання. Метою роботи є більш детальне вивчення класичної моделі фінансової санації підприємства та визначення переваг досудової санації.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Недостатнє врахування вимог ринку може призвести до банкрутства підприємства. Банкрутство є крайньою формою кризового стану підприємства. Воно характеризує стан, коли підприємство

не в змозі оплатити свою заборгованість і відновити платоспроможність за рахунок власних джерел доходів. Банкрутство є результатом розвитку кризового стану підприємства і ринковим інструментом перерозподілу капіталу.

Поняття «банкрутство» охоплює широку сферу економічних і юридичних відносин. Банкрутство виступає юридичним підтвердженням неплатоспроможності, що є підставою для ліквідації суб'єкта господарювання. Статус банкрута підприємство може отримати за рішенням суду (арбітражного суду) або ж оголошена боржником його нездатність у повному обсязі задовольняти вимоги кредиторів по грошових зобов'язаннях та обов'язків щодо сплати платежів до бюджету [1].

Найефективнішим засобом запобігання банкрутству підприємства є фінансова санація. Проблеми санації сьогодні є об'єктом дослідження вчених, зокрема дослідженню санації присвячено такі праці: О.О. Терещенко «Антикризове управління фінансами підприємств»; Г.В. Булкот «Облік і аналіз процесів ліквідації та санації підприємства»; К.В. Багацька «Фінансовий механізм санації підприємства»; Л.І. Лачкова «Економічний механізм санаційної реструктуризації підприємств»; К.А. Мараховська «Науково-методичні засади державного регулювання відновлення платоспроможності (банкрутства) підприємств»; О.В. Маковоз «Шляхи фінансового оздоровлення неплатоспроможних підприємств»; В.В. Цурик «Управління підприємством в умовах кризи»; О.В. Панасенко «Моделі оцінки і аналізу схильності підприємства до банкрутства» та ін.

Термін «санація» походить від лат. sanare, що означає «оздоровлення» або «видування» [2].

Серед учених відсутня єдина думка щодо трактування поняття «санация». Санация розглядається більшістю вчених як один із засобів відновлення платоспроможності і недопущення ліквідації підприємства. Деякі вчені відокремлюють поняття санації від банкрутства, але розглядають це питання в системі антикризового управління поряд із проблемою банкрутства. Деякі автори пропонують розглядати санацію окремо від банкрутства як заходи фінансового оздоровлення, що стосуються кожного підприємства.

У словнику-довіднику колектив авторів під санацією розуміє оздоровлення фінансового стану підприємства через використання системи фінансово-економічних, виробничо-технічних, організаційних та соціальних заходів для попередження його банкрутства чи підвищення конкурентоспроможності [3, с. 41].

Є.М. Андрущак наполягає на тому, що заходи санації мають застосовуватися не тільки до підприємств-боржників, а й до інших суб'єктів господарювання, які намагаються впроваджувати на своєму підприємстві оздоровчі заходи [4].

І.М. Зеліско вважає, що санація – одна з найважливіших ланок економічної політики первинної ланки економіки, за допомогою якої може бути подолана криза, забезпечене економічне зростання та збалансування діяльності окремого підприємства [5, с. 8].

Т.М. Білоконь вважає, що санація є системою послідовних, взаємопов'язаних заходів, що використовуються для оздоровлення підприємства-боржника для відновлення його платоспроможності, досягнення прибутковості та конкурентоспроможності в довгостроковому періоді за участі всіх зацікавлених сторін [6, с. 41].

На думку І.Й. Плікуса, санація – це складний та багатогранний процес, що має різні цілі, вирішується різними суб'єктами, передбачає різноманітні заходи та різні джерела їх фінансування [7, с. 71].

М.І. Титов санацію визначає як оздоровлення неспроможного боржника, надання йому з боку власника майна, кредиторів та інших юридичних і фізичних осіб (у тому числі зарубіжних) фінансової допомоги, яка спрямована на підтримку боржника і запобігання його банкрутству [8].

В Економічному словнику санація трактується як система комплексних заходів, що здійснюються для запобігання банкрутству промислових, торгових, банківських монополій. Санация може відбуватися способом об'єднання підприємства, яке перебуває на межі банкрутства, з потужнішою компанією; за допомогою випуску нових акцій або облігацій для мобілізації грошового капіталу, збільшення банківських кредитів і надання урядових субсидій, перетворення короткострокової заборгованості в довгострокову, повної або част-

кової купівлі державою акцій підприємства, що перебуває на межі банкрутства [9, с. 122].

Проте поняття санації трактується неоднозначно: не визначено єдиної методики проведення санаційних заходів, не розкрито критерії оцінки ефективності проведення санації, існують розбіжності законодавчої бази щодо доцільності проведення санації.

Процедура банкрутства є досить ефективним інструментом для відновлення платоспроможності підприємства, що дає змогу успішно позбутися боргів і фактично почати роботу з початку, не втрачаючи активи підприємства після проведення кредитором виконавчого впровадження проти боржника, а також зберігаючи за собою контроль над підприємством. Проведення процедури банкрутства є вигідним як для кредиторів, так і для держави. У разі ліквідації підприємства держава одержує належний їй податок. Вимоги кредиторів задовольняються в меншому обсязі у зв'язку з відсутністю попиту на застаріле обладнання і виробничі активи.

План фінансового оздоровлення розробляють фінансові і контролінгові служби підприємства, яке перебуває у фінансовій кризі, представники потенційного санатора, незалежні аудиторські і консалтингові фірми. Однією з причин виникнення кризової ситуації на більшості українських підприємств є низький рівень менеджменту. Помилкові та некваліфіковані дії керівництва призводять більшість суб'єктів господарювання до банкрутства. Важливим чинником, що зумовлює прийняття помилкових управлінських рішень, є відсутність на вітчизняних підприємствах системи контролінгу. Більшість керівників під контролінгом розуміє функціональну систему планування, аналізу відхилень, координації, контролю, внутрішнього консалтингу. У реалізації плану санації важливу роль відіграє оперативний санаційний контролінг, який координує діяльність різних підрозділів, контролює якість реалізації запланованих заходів, аналізує відхилення, ідентифікує і нейтралізує ризики, а також виявляє додаткові шанси й можливості. Санация вважається успішною, якщо за допомогою зовнішніх і внутрішніх фінансових джерел, проведення організаційних і виробничо-технічних удосконалень підприємство виходить із кризи: нормалізує виробничу діяльність, уникає оголошення банкрутства та забезпечує свою прибутковість і конкурентоздатність у довгостроковому періоді [10, с. 48].

Згідно з класичною моделлю санації (рис. 1), санація як процес фінансового оздоровлення підприємства розпочинається з виявлення (ідентифікації) фінансової кризи [11, с. 25]. Наступним етапом санації є проведення причинно-наслідкового аналізу фінансової кризи. На підставі первинних бухгалтерських документів, рішення зборів акці-

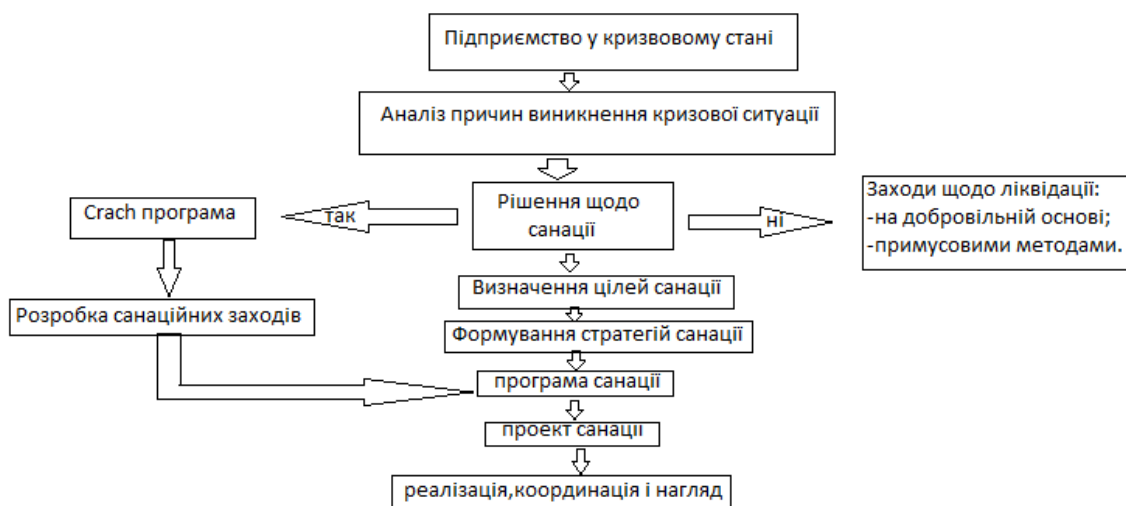

Рис. 1. Класична модель санації

Джерело: складено авторами за даними наукових досліджень

онерів, фінансових планів тощо визначаються зовнішні та внутрішні чинники кризи, вид кризи, її глибина та якість фінансового стану фірми.

У рамках аналізу санації підприємства здійснюється діагностика фінансово-господарського стану підприємства, аналізуються його сильні та слабкі сторони. На підставі результатів причинно-наслідкового аналізу, згідно з класичною моделлю санації, робиться висновок про санаційну спроможність підприємства, доцільність чи недоцільність санації відповідної господарської одиниці. Якщо виробничий потенціал підприємства зруйновано, ринки збуту продукції втрачено, структура балансу незадовільна, то приймається рішення про консервацію та ліквідацію суб'єкта господарювання. В іншому разі процедура санації означатиме лише відстрочку в часі ліквідації підприємства та принесе додаткові збитки для власників та кредиторів.

У разі прийняття рішення на користь санації слід здійснити невідкладні заходи щодо поліпшення ліквідності, платоспроможності підприємства та оптимізації структури капіталу в бік зменшення питомої ваги кредиторської заборгованості, тобто реалізація так званої першочергової (Crash) програми. Цією програмою можуть бути передбачені такі санаційні заходи: лізинг замість купівлі, зворотний лізинг, заморожування інвестицій, збільшення власного капіталу, факторинг, пролонгація заборгованості, розпродаж товарів за зниженими цінами та ін.

Окремим аналітичним блоком у класичній моделі є формування стратегічних цілей і тактики проведення санації. Під час визначення цілей санації слід урахувувати, що кожне підприємство має обмежені ресурси, обмежені можливості збуту продукції та має здійснювати свою діяльність у рамках правового законодавства держави, де воно розташоване. Цілі мають бути

реальними та піддаватися кількісному та якісному вимірюванню. Головною метою санації є відновлення ефективної діяльності підприємства в довгостроковому періоді. Для досягнення цієї мети слід узгодити та оцінити: сферу діяльності, асортимент продукції та її споживачів, основні вартісні цільові показники (виручка, прибуток, ліквідність тощо), соціальні цілі.

Лише за умови досягнення узгодження тактичних цілей між сторонами, відповідальними за прийняття рішень, можна досягти головної мети санації. Стратегія являє собою узагальнену модель дій, необхідних для досягнення поставлених цілей, шляхом координації та розподілу ресурсів компанії. Конкретні оперативні заходи в санаційній стратегії не відображаються. Кінцева мета санації полягає у досягненні довгострокових конкурентних переваг, які б забезпечили компанії високу рентабельність. Суть стратегії полягає у виборі найкращих варіантів розвитку фірми. Згідно з вибраною стратегією, розробляється програма санації, яка являє собою послідовний перелік основних етапів та заходів, що передбачається здійснювати в ході фінансового оздоровлення підприємства. Конкретизація програмних заходів здійснюється в плані санації. Програма формується на підставі комплексного вивчення причин фінансової кризи, аналізу внутрішніх резервів, висновків про можливість залучення стороннього капіталу та стратегічних завдань санації.

Наступним елементом класичної моделі санації є її проект, який розробляється на базі санаційної програми і містить техніко-економічне обґрунтування санації, розрахунок обсягів фінансових ресурсів, необхідних для досягнення стратегічних цілей, конкретні графіки та методи мобілізації фінансового капіталу, строки освоєння інвестицій та їх окупності, оцінку ефективності санаційних

заходів, а також прогнозовані результати виконання проекту.

Важливим компонентом санаційного процесу є координація та контроль якості реалізації запланованих заходів. Менеджмент підприємств має своєчасно виявляти та використовувати нові санаційні резерви, а також приймати об'єктивні кваліфіковані рішення для подолання можливих перешкод під час здійснення оздоровчих заходів. Значну допомогу дає оперативний санаційний контролінг, який синтезує у собі інформаційну, планову, консалтингову, координаційну та контрольну функції. Завданнями санаційного контролінгу є ідентифікація оперативних результатів, аналіз відхилень та підготовка проектів рішень щодо використання виявлених резервів та подолання додаткових перешкод [10, с. 212].

Головною метою санації є мобілізація фінансових ресурсів для відновлення (поліпшення) платоспроможності та ліквідності підприємств, а також формування фінансового капіталу для здійснення санаційних заходів. Підставою для проведення санації є наявність реальної загрози банкрутства підприємств.

Основними джерелами фінансування санації можуть бути:

- 1) власні кошти підприємств (самофінансування);
- 2) кошти кредиторів;
- 3) державні кошти;
- 4) кошти власників.

Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» розрізняє поняття «санація» та «досудова санація».

Санація – це система заходів, що здійснюються в процесі провадження справи про банкрутство, щоб запобігти визнанню боржника банкрутом та його ліквідації, спрямована на оздоровлення його фінансового стану, а також на задоволення в повному обсязі або частково вимог кредиторів через кредитування, реструктуризацію боргів і капіталу та (або) зміну організаційної чи виробничої структури суб'єктів підприємницької діяльності.

Досудова санація – система заходів, що використовуються для того, щоб відновити платоспроможність боржника, які здійснюються власником підприємства-боржника з метою запобігання його ліквідації. Ці заходи стосуються реорганізаційних, організаційно-господарських, управлінських, інвестиційних, технічних, фінансово-економічних, правових питань і проводяться згідно з чинним законодавством до початку порушення справи про банкрутство.

На відміну від судової санації, де призначений судом керівник санації бере на себе всі функції управління боржником, у досудовій санації керівництво компанії має змогу безпосередньо приймати участь у проведенні заходів щодо від-

новлення платоспроможності підприємства. Для власника-боржника та його виконавчих органів така особливість досудової санації є безпосереднім плюсом, якщо ті дійсно бажають зберегти підприємство діючим.

У ст. 5 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» передбачено, що для запобігання банкрутству боржника засновники зобов'язані вживати своєчасних заходів. У разі виникнення ознак банкрутства керівник боржника зобов'язаний надіслати засновникам (учасникам, акціонерам) боржника, власнику майна (органу, уповноваженому управляти майном) боржника відомості щодо наявності ознак банкрутства [12].

Ще однією перевагою досудової санації над судовою є те, що вона проводиться до відкриття господарським судом провадження у справі про банкрутство. Як відомо, після прийняття господарським судом заяви про банкрутство підприємства на офіційному сайті Вищого господарського суду України публікується відповідне оголошення та вноситься інформація до Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство. Після такої публікації довіра до підприємства стрімко падає, а разом з нею й можливість відновити діяльність, акціонери неохоче стануть підтримувати збанкрутіле підприємство.

На відміну від цього, у разі початку досудової санації публікується лише оголошення про прийняття судом до розгляду заяви про затвердження плану санації боржника, що значно зменшує репутаційні втрати компанії порівняно з процедурою банкрутства [13].

Важливим недоліком досудової санації є те, що вона можлива лише за умови:

- відповідної письмової згоди власника майна (органу, уповноваженого управляти майном) боржника;
- відповідної письмової згоди кредиторів, загальна сума вимог яких перевищує 50% кредиторської заборгованості боржника згідно з даними його бухгалтерського обліку;
- плану санації, який повинен бути письмово погоджений усіма забезпеченими кредиторами та схвалений загальними зборами кредиторів боржника [12].

Але, як показує практика, найчастіше санація є процедурою, яку вимагають кредитори, якщо є прострочені борги, тоді як досудову санацію проводять зацікавлені особи для припинення загошення ситуації, яка склалася. Вчасно прийняті заходи досудової санації можуть запобігти банкрутству та знизити витрати підприємства на погашення боргів.

Як видно, досудова санація має відмінності, які переважно є її перевагами, зазначимо ще деякі з них: досудова санація допоможе зберегти робочі

місця, адже не завжди можна врятувати підприємство в процесі санації; за досудової санації інформація про незадовільний фінансовий стан боржника не розголошується, що дасть йому змогу зберегти свою репутацію [14].

Здійснення досудових санаційних заходів сприятиме стабільному розвитку вітчизняної економіки, оскільки забезпечуватиме стале функціонування українських підприємств. Чим раніше будуть розпочаті заходи досудової санації, тим більше шансів на успішне оздоровлення підприємства. Підприємства повинні застосовувати оздоровчі заходи не тільки за наявності загрози банкрутства, а й за існування короткотривалих фінансових труднощів. Для цього необхідно розробляти для конкретного підприємства, враховуючи специфіку його діяльності, індивідуальні плани оздоровлення. Це дасть змогу вчасно реагувати на проблеми, що виникають у діяльності підприємств, та уникнути негативних наслідків.

Висновки з проведеного дослідження. Найефективнішим засобом запобігання банкрутству підприємства є фінансова санація. Проблеми санації сьогодні є об'єктом пильного дослідження вчених.

Санація вважається успішною, якщо за допомогою зовнішніх і внутрішніх фінансових джерел, проведення організаційних і виробничо-технічних удосконалень підприємство виходить із кризи: нормалізує виробничу діяльність, уникає оголошення банкрутства та забезпечує свою прибутковість і конкурентоздатність у довгостроковому періоді [10, с. 48].

Існує класична модель проведення санації підприємства. Згідно з класичною моделлю санації (рис. 1), санація як процес фінансового оздоровлення підприємства розпочинається з виявлення (ідентифікації) фінансової кризи [11, с. 25]. Наступним етапом санації є проведення причинно-наслідкового аналізу фінансової кризи.

У рамках аналізу санації підприємства здійснюється експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства, аналізуються його сильні та слабкі сторони. На підставі результатів причинно-наслідкового аналізу, згідно з класичною моделлю санації, робиться висновок про санаційну спроможність підприємства, доцільність чи недоцільність санації відповідної господарської одиниці.

У разі прийняття рішення на користь санації слід здійснити невідкладні заходи щодо поліпшення ліквідності, платоспроможності підприємства та оптимізації структури капіталу в бік зменшення питомої ваги кредиторської заборгованості, тобто реалізація так званої першочергової (Crash) програми.

Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкру-

том» розрізняє поняття «санація» та «досудова санація» [12].

Здійснення досудових санаційних заходів сприятиме стабільному розвитку вітчизняної економіки, оскільки забезпечуватиме стале функціонування українських підприємств. Чим раніше будуть розпочаті заходи досудової санації, тим більше шансів на успішне оздоровлення підприємства. Підприємства повинні застосовувати оздоровчі заходи не тільки за наявності загрози банкрутства, а й за існування короткотривалих фінансових труднощів. Для цього необхідно розробляти для конкретного підприємства, враховуючи специфіку його діяльності, індивідуальні плани оздоровлення. Це дасть змогу вчасно реагувати на проблеми, що виникають у діяльності підприємств, та уникнути негативних наслідків.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Хандій О.О. Антикризові інструменти управління підприємством: практичні аспекти реалізації. URL: http://irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe.
2. Фінанси підприємств: навч. посіб. для самоств. вивч. дисц. / Г.М. Азаренкова, Т.М. Журавель, Р.М. Михайленко. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/666-fnansi-pdprimstv-Azarenkova-gm.html>.
3. Дем'яненко М.Я., Саблук П.Т. Словник-довідник фінансиста АПК; УААН; Інститут аграрної економіки. К., 1997. 233 с.
4. Андрущак Є.М. Регулювання процесів банкрутства підприємств у перехідній економіці України: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.08. Львів, 2003. 201 с.
5. Зеліско І.М. Управління фінансовою санацією підприємства: навч. посіб. К.: КОМПРИНТ, 2015. 320 с.
6. Білоконь Т.М. Сутність та основні складові організаційно-економічного механізму санації підприємств. Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2009. № 2. С. 40–45.
7. Удосконалення механізму управління фінансовою санацією підприємств / І.І. Плікус, Н.В. Новак, Т.М. Мільчаковська. Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка». 2010. № 1. Т. 2. С. 69–77.
8. Титов М.І. Банкрутство: матеріально-правові та процесуальні аспекти; за наук. ред. В.М. Гайворонського. Х.: Консум, 1997. 192 с.
9. Ермошенко Н.Н., Скворцов Н.Н. Словарь-справочник предпринимателя. К.: УкрИНТЭИ, 2003. 168 с.
10. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2008. 412 с.
11. Zdrowomyslow N., Spies C., Gellink M. Sanierung in Krisenzeiten. Der Betriebswirtschaft. 2004. № 2. S. 25.
12. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом» від 30 липня 1999 р. № 784 – XIV, зі змінами.
13. Канцурак О. Досудова санація як засіб уникнення банкрутства підприємства. URL: <http://www.finsettings.com/statt/12248-dosudova-sanacya-yak-zasb-uniknennya-bankrutstva-pdpriyemstva.html>.

14. Білоконь Т.М. Переваги проведення досудової санації підприємств. URL: http://www.rusnauka.com/29_NNM_2008/Economics/35720.doc.htm.

REFERENCES:

1. Khandij, O.O. (2012), Antikrizovi instrumenti upravlinia pidpriemstvom: praktichni aspekti realizacii [Anti crisis management tools now: practical aspects of realization]. [Online], available at: http://irbis_nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe(in Ukrainian)
2. Azarenkova G. M. Finansi pidpriemstv: navch. Posibnik[Business Finance] [Online], available at: <https://westudents.com.ua/knigi/666-fnansi-pdprimstv-Azarenkova-gm.html>(in Ukrainian)
3. Dem'janenko M.JA. (1997)Slovník-dovidník finansista APK / UAAN[Dictionary-guide financier] Kyiv: Institute of Agrarian Economics, pp. 233. (in Ukrainian)
4. Andrushhak Є.М.(2003) Reguljuvannja procesiv bankrutstva pidpriemstv u perehidnij ekonomici Ukraïni [Regulation of bankruptcy processes of enterprises in the transition economy of Ukraine] Lviv,pp.201(in Ukrainian)
5. Zelisko I.M. (2015)Upravlinnja finansovoju sanaciju pidpriemstva [Management of financial rehabilitation of the enterprise] Kyiv, pp.320 (in Ukrainian)
6. Bilokon T. M. (2009)Sutnist' ta osnovni skladovi organizacijno-ekonomichnogo mehanizmu sanacii pidpriemstv [The essence and basic components of the organizational economic mechanism of sanitation of enterprises] Bulletin of the Vinnytsia Polytechnic Institute,pp.40-45(in Ukrainian)
7. Pliukus I.J.(2010) Udoskonalennja mehanizmu upravlinnja finansovoju sanaciju pidpriemstv [Improvement of the mechanism of financial rehabilitation management of enterprises] Bulletin of the Sumy State University. Series Economics,pp.69-77(in Ukrainian)
8. Titov M.I. (1997)Bankrutstvo: material'no-pravovi ta procesual'ni aspekti [Bankruptcy: material and procedural aspects].192(in Ukrainian)
9. Ermoshenko N.N. (2003)Slovar'-spravochnik predprinimatelja [Dictionary-reference book of the entrepreneur]Kyiv,pp.168(in Ukrainian)
10. Tereshhenko O.O. (2008) Finansova sanacija ta bankrutstvo pidpriemstv [Financial rehabilitation and bankruptcy of enterprises] Kyiv: KNEU, pp. 412 (in Ukrainian).
11. .N. Zdrowomyslow, C. Spies, M. Gellink: Sanierung in Krisenzeiten // Der Betriebswirtschaft. – 2004. – № 2. – S. 25
12. Zakon Ukraïni (1999) «Pro vidnovlennja platospromozhnosti borzhnika ta viznannja jogo bankrutom» [Law of Ukraine "On restoring the debtor's solvency and recognizing it as a bankrupt] (in Ukrainian)
13. Kancurak O. Dosudova sanacija jak zasib uniknennja bankrutstva pidpriemstva [Pre-trial sanitation as a means of avoiding bankruptcy of the enterprise] [Online], available at: <http://www.finsettings.com/statt/12248-dosudova-sanacya-yak-zasb-uniknennya-bankrutstva-pdprimstva.html>
14. Bilokon' T.M. Perevagi provedennja dosudovoï sanacii pidpriemstv.[Advantages of pre-trial sanitation of enterprises.] [Online], available at: http://www.rusnauka.com/29_NNM_2008/Economics/35720.doc.htm

Sharova S.V.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Zaporizhzhya National Technical University

Tarasyuk N.Y.

Student
Zaporizhzhya National Technical University

CLASSICAL MODEL OF FINANCIAL SANITATION OF THE ENTERPRISE AND THE BENEFITS OF A READY SATISFACTION

Insufficient consideration of market requirements can lead to bankruptcy of the enterprise. The most effective means of preventing bankruptcy of an enterprise is financial rehabilitation.

Until now, the notion of sanitation is interpreted ambiguously: there is no uniform methodology for conducting sanitation measures, the criteria for assessing the effectiveness of sanitation are not disclosed, and there are divergences in the legal framework regarding the feasibility of carrying out rehabilitation.

One of the reasons for the emergence of a crisis situation in most Ukrainian enterprises is the low level of management. Mistaken and unskilled leadership actions lead most business entities to bankruptcy.

There is a classical model in which sanitation begins with the detection of the financial crisis. According to this model, in the event of a decision in favor of the reorganization, urgent measures should be taken to improve liquidity, solvency and optimize the capital structure in order to reduce the share of payables, that is, the implementation of the so-called "Crach" program.

Also, an important place in the process of financial rehabilitation of the enterprise is pre-trial sanitation. One of the advantages of pre-trial sanitation is that it is conducted before bankruptcy proceedings are opened by the commercial court. After all, as it is known after the adoption by the Economic Court of a statement on bankruptcy of the enterprise on the official website of the High Economic Court of Ukraine, an appropriate announcement is published and the information is entered into the Unified Register of Enterprises for which the proceedings in the bankruptcy proceeding have been initiated. After such a publication, trust in the company is rapidly falling, and with it and the opportunity to resume activity. Timely pre-trial sanction measures can prevent bankruptcy and reduce the company's costs to repay debts.

The earlier the measures for pre-trial sanitation will be launched, the greater the chances for the success of the "rehabilitation" of the enterprise. Enterprises should apply sanitary measures not only in the event of a threat of bankruptcy, but also in the presence of short-term financial difficulties.